

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (Ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A gabonaárak.

Az 1894. évi termés mennyiségre és minőségre nézve kielégítő eredménnyel jutalmazta mezőgazdánk egész évi munkálkodását és ha sem a késői vetemények, sem a takarmány nem felelnek meg mindenütt a várakozásoknak, sőt egyes vidékeken takarmányhiányról is keringenek hírek, átlagban mégis oly jó közepes termést mutat ki a statisztika, mint a milyennel gazdáink teljesen meg lehetnek elégedve.

Ha azonban a budapesti gabonatőzsde napontai árjegyzékeit olvassuk és kevés kivétellel „lányha üzlet” és „hanyatló árakról” olvasunk jelentéseket oly időben, mikor a gabonaüzlet tetőpontján kell hogy legyen; ha ez évben „hiányzó vételkedvő” és „tartózkodó gőzmalmokról” beszélnek az üzleti jelentések, holott a kötéseknek és készáruvásárlásoknak most volna az ideje, s midőn látjuk, hogy a 6 frtos buza és az 5 frtos rozsárak még mindig hanyatló tendenciától fenyegettetnek, akkor valóban kétségbeesztőnek tartjuk a magyar mezőgazda helyzetét.

A buzának 6 frtja és rozsának 5 frtja annyit jelent, hogy ezen gabonaneműek értéke otthon a magtárban csak öt, illetve négy forint és ha ez idei közepes termésünk mellett 6 mázsa rozsot számítunk átlag holdankint, akkor 24 forinttal nem csekélyre becsültük az egy hold föld hozamát.

Gazdáink legjobban tudják, mily terhek várnak ez összegből kielégítésre; számadásuk oly nyílt és egyszerű, hogy könnyen érti a laikus is: Egy hold ugarolása, szántása és trágyázása 4 frt, aratás, cséplés, hazaszállítás 5 frt, különféle adó 2 frt, vetőmag 4 frt, a föld árának 4 százaléka, vagy az átlag fizetett hasznbér 7 frt; tesz összesen 22 forintot, tehát két forintja marad holdankint a mezőgaz-

dának egész évi fáradozása és munkálkodásáért. Ez összegből megélni, vetőmagra félretenni és egyéb szükségleteket fedezni egyszerűen lehetetlen s így pénzkölesönökre szorul a gazda, melyek nálunk azonban oly természetűek, hogy a tönk felé viszik a mezőgazdaságot, nemhogy támogatnák és fölsegítenék azt.

Legszomorubb azonban a mezőgazdaság eszomoru helyzetén az, hogy nincs kilátás a javulásra, a jövő nem kecsesített reményekkel, ármenelkedésről csak oly nem remélt és nem kívánt esetben lehetne szó, ha valamilyen válság vagy konflagráció lendületet adna a gabonaáraknak. Mert vizsgáljuk csak meg tisztán a helyzetet. A román és bolgár buza elragadta tőlünk a svájci piacot, az orosz buza nemcsak Németországra szorítkozik versenyében, hanem az Ausztria által engedélyezett díjtételek kedvezése alapján a monarchia másik felében és a Svájcban is sikeresen versenyez a magyar produktummal. Angliában az amerikai import teljesen kiszorította a magyar lisztet és gabonát; 290 klgram gabona szállítása New-Yorkból az angol kikötőbe csak egy schillingbe, körülbelül hatvan krajczárba kerül, míg a flumi kikötőből az angol kikötőbe 100 kilogramm kilenezven krajczárba kerül és mindezek mellett a magyar gőzmalmok kapzsiságukban megváltoztatták a liszt megszokott típusait és ezáltal annyira versenyképtelenné lettek Amerikával szemben az angol piacon, hogy a hajdani kivitelnek még tizedrészét sem képesek Angliában elhelyezni.

Vámszerződéseink évek hosszú sorára vannak megkötve, a viszonyok tehát nem változhatnak s így teljes alaposan mondhatjuk, hogy e válságos helyzetnek legnagyobb keserősége épen tartósságában van.

Sem rekriminációkkal, sem

a helyzet teljes felismerésével ez állapoton segíteni nem lehet. A magyar mezőgazdaság elbir ugyan egy csapást, vagy kettőt, de ne bizakodjunk el a jövőre várt jobb idők reménységében, mert soká nem viselhetjük. A tettek, iparkodások és józan megfontolás terére kell lépni, be kell ismerni, hogy Magyarországon ezentúl a kisebb gazda egyáltalán nem, a középbirtokos csak nagy nehezen tud megélni a kizárólagosan gabonatermelés mellett.

Olyan ezen mezőgazdasági állapot, hogy kényszeríti a gazdát eltérni rég megkedvelt gazdasági módozatától, áttérni más termelési ágazatokra, ha ebben a hiányzó gyakorlat őt meg nem akadályozná s ha irányadója, tanítója volna, ki őt felvilágosítani és vezetni képes volna.

A takarmánytermelés sokszorta többet jövedelmez a gabonatermelésnél; kereskedelmi és gyógynövények termelése nagy mérveket ölt a déli Németországban és 1—300 márkát jövedelmez holdankint. Ausztria-Magyarország kénytelen évenként négy és fél millió forintért konyha-zöldséget importálni, exportunk ez ellenében csak három és fél millió forintot tesz. Németország zöldség importja 13 millió, Oroszországé megközelíti a 10 millió forintot és ez összegekben Ausztria-Magyarország összesen 3 millió forinttal parteczipiál, míg Olaszország a maradékösszeget veszi igénybe.

Tekintetbe véve azt a körülményt, hogy a zöldségtermelés legalább 60—80 frtot jövedelmez holdankint; hogy a nagyobb városok ellátása szintén külföldiek kezében van, kik Szerbiából és Bulgáriából teremnek ide és szedik meg magukat: kérdjük, nem-e volna idején illetékes helyről odahatni, hogy ez irányban gazdaközönségünk oktattassék tanácsokkal, utbagazításokkal és anyagi segélylyel támogattassék és

ezen gazdasági növényeknek nemcsak termelésével, hanem egyidejűleg értékesítésével is megismertessék? Mert a gabonatermelésből nem képes már a gazda sem a maga, sem a családja, legkevésbé pedig az állam iránti kötelességeinek megfelelni.

Az országgyűlés munkaprogramja. A képviselőház legközelebbi ülését november 5-én tartja. Ha ez ülésben bejuttatják a pénzügyi bizottság jelentését a jövő évi költségvetésről, akkor a képviselőház első érdemleges tárgyalás a jövő évi költségvetés tárgyalását tűzi ki. Ha azonban a jelentést nem terjesztik be akkorra, mindenesetre be lesz terjesztendő a közigazgatási bizottságnak jelentése a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslat tárgyában és így le lesz tárgyalható ez a fontos törvényjavaslat még a költségvetési vita előtt. A főrendiház egyesült hármass bizottsága a képviselőház üzenetét a vallás szabad gyakorlatairól és a zsidók recepcziójáról szóló törvényjavaslatok tárgyában valószínűleg november 2-án veszi tárgyalás alá és így a főrendiház november hó első napjaiban a két törvényjavaslat fölött újra szavazhat.

Az ipartestületekről.

A sepsiszentgyörgyi ipartestülethez tartozó tanácsok ügyeinek rendezése véget ért 1894. évi XVII. t. cz. 140. §. alapján Sepsiszentgyörgy város területére nézve alkotott törvényhatósági szabályrendelet.

(Folyt. és vége.)

13. §. Ha a tanító a rendesnél rövidebb ideig tartana, a foglalkozás beosztása a tanítóval kellő arányba hozandó.

14. §. A tanonez köteles úgy az iparos, mint ennek összes családtagjai és a segédek irányában kellő tisztelettel viselkedni és a reá bízott teendőket pontosan és szorgalommal teljesíteni.

15. §. Ha a tanonez hűtlenség, lopás, vagy bármely más hibája folytán az iparosnak kárt okoz, ezt kötelesek a tanonez szülei vagy gyámja, a mennyiben a tanonez még nem önjogi, sajátjából megtéríteni.

16. §. A tanonezra nézve első sorban a mester, ennek távollétében pedig a mester helyettese, illetőleg a segéd vagy a magasabb alkalmazásban levő segéd rendelkezései irányadók. Köteles tehát a tanonez az iparosnak, helyettesének és a segédnek rendelkezéseit föltétlenül teljesíteni.

17. §. Tartozik a tanonez úgy az üzletből való távozásakor, mint az

üzletbe való megérkezésekor az iparosnál, vagy helyettesénél, illetőleg a segédnél jelentkezni.

18. §. A tanoncok felett a felügyeleti jogot nemcsak a tanitómester, hanem az összes segédek is gyakorolják. De kötelesek ez utóbbiak a házi fegyelmnek a tanonez által tett áthágását minden esetben a tanitómesternek bejelenteni, mert a házi fegyelmi jogot egyedül az iparos gyakorolhatja.

19. §. Oly üzleteknél, melyekre nézve az iparigazolvány csak üzletvezető nevezése mellett adatott ki, a tanonez szakbeli kiképzésére vonatkozó kötelezettségek az üzletvezetőt terhelik; de a házi fegyelmi jogot az iparos maga gyakorolja.

Ha azonban az ipar kiskorúak, özvegy nők vagy jogi személyek részére gyakoroltatik, az üzletvezetőt a házi fegyelmi jog is megilleti.

20. §. Ha a megintésnek és megdorgálásnak fogantatja nem volna, a fegyelmezésre jogosultnak jogában áll a tanonezzal szemben a házi fegyelmi jogot (testi fenytítékot) gyakorolni. A házi büntetés első sorban az adott kedvezmények elvonásában és ha ez nem használ, az élelmezés korlátozásában.

A testi fenytíték csak végső esetben alkalmazható.

21. §. Ha a tanonez 18 éves korát túlhaladja, a testi fenytíték vele szemben nem alkalmazható. De az iparos kívánatára kötelesek a szülők vagy a gyám ily koru tanonezzal szemben is atyai hatalmukat gyakorolni.

22. §. Ha a tanonez nem az iparosnál lakik, azért, hogy a tanonez az ipariskolát pontosan nem látogatja, a szülők, illetőleg a lakások felelősei. Köteles azonban az iparos tanonezot minden esetben egy fél órával előbb, mint az ipariskolai tanóra kezdődik, a munka alól felmenteni.

23. §. Az esetben, ha a tanviszony felbontását a tanonez okozza, vagy ha a tanonez, illetőleg szülője vagy a gyámja más iparágra való áttérés végett fölmondott, az iparost az egész betöltött tanidőre és kárpótlásul még

egy félővre legfőbb 50 frt tandíj illeti meg.

24. §. Oly esetben, ha valamely iparos tanonezát egyik ipari időnyben szakmunkával nem foglalkoztathatja, átengedheti őt egy másik hasonló iparosnak foglalkoztatni.

25. §. A műhelybeli oktatás felett való felügyelet gyakorlására, valamint a tanoncok szakmabeli kiképzésének megvizsgálására és igazolására a testület tanonezvizsgáló bizottságot létesít.

E bizottság a testületi előjáráság által évről-évre a rendes évi közgyűlés után tartandó első előjárásági ülésen alakíttatik meg és pedig ekkor annyi tag választatik, a mennyit az előjáráság a vizsgáló bizottsághoz utalt teendők ellátására szükségesnek tart.

Ha az előjárásági tagok sorából a kellő szám ki nem telnek, az előjáráságon kívül álló tagok is beválaszthatók.

26. §. A vizsgáló bizottság feladata:

a) öröködni a felett, hogy az ipartörvénynek a tanoncokról szóló részében foglalt törvényes határozmányok, valamint a jelen szabályrendeletbe felvett intézkedések szigorúan és pontosan megtartassanak. E célból a vizsgáló bizottság tagjai közt a testülethez tartozó tanoneztartó műhelyek aránylagosan felosztatnak és az illető bizottság tagjai közt a testület kiküldöttje, a felügyelete alá utalt műhelyeket időnkint meg szemléli és az ipartörvény vagy a szabályrendelet ellen fölmerülő visszaélésekről, valamint a műhelyekben a gyakorlati oktatás menetéről a testületnek hónapról-hónapra jelentést tesz;

b) a felszabaduló tanonezot megvizsgálja. E végből a tanonezvizsgáló bizottság esetleg albizottságokra osztva havonként, vagy szükség esetében rövidebb időközökben is vizsgáló üléseket tart, mely alkalommal a felszabadulásra jelentkező tanonezokat mind a gyakorlati ismeretek, mind pedig a kézbeli ügyesség tekintetében megvizsgálja.

E vizsgálatok alkalmával a tanoncoknak be kell mutatniok iskolalá-

togatási igazolványaikat és az ot-tani előmenetelükről szóló bizonyítványukat.

Ezen kívül a műhelybeli oktatás, mesterségükben való előhaladásuk eredményének föltüntetésére próbadarabok (remekek) mutatandók be, a melyeknek készítését a vizsgáló-bizottság tagjai kötelesek ellenőrizni, arról maguknak biztos meggyőződést szerezni, hogy a bemutatandó próbadarabokat (remekeket) a felszabadítandó tanonez maga készítette-e minden részletében el.

Ezen ellenőrzésben részt vehet a testület elnöke, alelnökei és az előjáráság minden tagja.

27. §. A tanonezvizsgáló bizottság a tanonez iskolai bizonyítványának adatait, valamint az iparában tanúsított haladást figyelembe vévén, a tanonez felszabadítását határozatilag kimondja és az ily módon megállapított minősítést a testület által kiállítandó bizonyítványba (felszabaduló levélbe) leendő beiktatás végett jegyzőkönyvbe veszi.

A minősítés három osztályban adandó meg a tanonez előhaladásához és képességéhez képest; és pedig: kitüntetéssel képesített, képesített és nem képesített.

28. §. Oly tanoncokkal szemben, kik hanyagság, engedelmesség, vagy szándékos iskolamulasztás folytán kellő képzettséggel nem bírnak, arra nézve, hogy mint segédek működ-hessenek, a bizottságnak jogában áll a tanidőt legfőbb 6 hónappal meghosszabbítani, mely idő eltelté után a tanonez új vizsgálatnak vet-tetik alá.

Az ily határozat érvényességéhez azonban az ipartestület előjáráságának jóváhagyása szükséges.

Ha a tanonez szakmabeli ismeretei ekkor sem felelnének meg a követelményeknek, a tanonez felszabadít-ása ugyan mindenesetre kimondandó, de a tanitómester az ipartörvény 157. §-ának a) pontja és a 160. § értelmében leendő megbüntetés végett az első fokú iparhatóságnak följelentendő.

29. §. Midőn a tanonezviszony be-

fejezéséhez közeledik, köteles az iparos, még pedig legalább két hóna-val a tanidő lejártá előtt ezt az ipartestületnek bejelenteni és egyúttal a tanoneznap iparában tanusított haladásáról jelentést tenni.

Eren jelentésre az előjáráság kijelöli a vizsgáló bizottságot, a bizottság tagjainak neveit az iparos tudomására hozza és felszólítja a tanoneza által próbadarabokat készí-tetni.

Ha a tanviszony nem a tanidő befejezése folytán szűnik meg, hanem bármely más okból időközben, az iparos tartozik erről az ipartestületnek 8 nap alatt a kilépési ok megjelölése mellett jelentést tenni.

30. §. Az esetben, ha a tanviszony a tanidő befejezése folytán szűnik meg, az iparos által beadott jelentés kiadatik a tanonezvizsgáló bizottságnak, mely a továbbiakra nézve a 26. §. b) pontja értelmében jár el.

31. §. Ha a tanonezvizsgáló bizottság a tanonez felszabadítását határozatilag kimondja, az ipartestületi előjáráság a tanonezot a legközelebbi havi ülésén ünnepélyesen felszabadítja.

A felszabadítás akként történik, hogy az egy alkalommal felszabaduló összes tanoncok az előjárásági ülés elő időzeteinek, itt az iparhatósági biztos őket törvényes jogaikra és kötelezettségeikre kitanítja; az ipartestületi elnök pedig szakbeli előmenetelre és erkölcsös életmódra inti és őket felszabadítottaknak és a segédek sorába iktatandóknak nyilvánítja.

32. §. A tekintetben, hogy a tanonezot a vizsgáló bizottság a bejelentéstől számított 2 hónap alatt megvizsgálja és ugyanezen időn belül az ipartestületi előjáráság felszabadítsa, avagy a felszabadítást visszavesse, — az ipartestületi elnök személyesen felelős.

33. §. Minden tanonez felszabadításáról díszes felszabaduló levelet kap, melynek bélyegdíjait köteles hordozni, ugyszintén a netán felmerülő egyéb költségeket is.

A felszabaduló levelet aláírják a

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —
Irla: Hajdó Ödön.
(Folytatás.)

Mintegy másfélóra nőtt már föl a lepel, midőn Agil fakir oda lépett, leemelte és a bámulat felkiáltása hangzott a körben. Egy gyönyörű szép Banaán virult ott a földben, két hatalmas sziklevelét, a veder fölött szétterjesztve. Mindenki meggyőződhetett arról, hogy szemfényvesztés nem játszhatott szerepet a mutatvány-nál, bizonyítá ezt az élő Banaán.

Agil fakir ezen mutatványa után azon kis vaskemenéhez ment, a melyben lapos és hengeres vasrudak valának.

Összemarkolászott vagy négyet s azokat kiemelve, mintegy vizsgálni látszott, ha vajjon fehér-izzók-e?

Miután meggyőződött, hogy mutatványaihoz alkalmasak, kiválasztott egy lapos, két ujnji széles vasat és a többi visszahelyezve, azt fehér-izzó végével tenyerébe, majd homlokára helyezve egyensúlyozta. Homlokáról orra hegyére tette s ennek végeztével még egy darab fát meggyújtott vele. Őt még sem égető meg.

Visszahelyezve a vasat a tűzbe, egy másik hengeres rudat vett ki onnan, mely hatalmasan sziporkázott.

Hideg végét megfogva jobb kezével, izzó részét tenyerébe fektette s onnan lassu mozgással meztelen karján föl a válláig és le, ismét a tenyerébe csuszattatva, anélkül, hogy egyetlen arczizma megrándult volna.

Azalatt, míg a merész mutatványaival a közönség figyelmét egészen lekötötte, a színpad fölé emelvénnyől egy kis szőke, nyolcz évesnek látszó, göndör haju fiu gyermek szaladt le, hóna alatt egy meter hosszú platin kardot hozva, mely a markolat felső végén kiálló fémcsőből itélve, belül üres volt. Kezében egy ötszáz grammos üveg, melynek pontosan záró gummi dugóján szintén két fémcsap emelkedett ki. A karján két darab egy meter hosszú gummi eső keresztül vetve, melyek közül az egyik, végén fújtatóval bírt.

A gyermek Agil fakir módjára derékig szintén meztelen vala.

Ugy látszott várta már a fakir, mert a mint megérkezett, rögtön elszedte tőle a tárgyakat s azok összeillesztéséhez fogott.

Az üvegből kiálló két fémcsőre

fölhuzta a két gummi eső illő végeit s ezután az egyik gummi eső még szabadon levő végét a kard markolatán kiálló hasonvastagságú csőre illesztette.

Igy a kard, a gummi esővek révén összeköttetésbe hoztván a félig illő folyadékot benzint, tartalmazó üveggel és fújtatóval, egy az orvosok által égetési munkálatokra használt eszközhöz, a termokantherhez lett hasonló s úgy látszik annak alapján készült.

Midőn az összeillesztéssel Agil fakir elkészült, bemerítette a platin kard hegyét a tűzbe s csak akkor vette ki, midőn vörös izzani kezdett.

A kezébe szorított fújtató nyomogatásával, az üvegből levő benzin gáznemű alakját keresztül hajtotta a gummi esőveken át, a kardba, mi által az fokozatosan izzani kezdett. Először csak félig, majd kétharmada és végre egészen.

Igy fehér izzón ráfektette a kis gyermeknek vízszintesen kinyújtott két karjára és fújtatta, hevítette tovább, hogy a levegőben ezírkáló gyulékony atomok, részecskék, tüzet fogva illantak tovább a kard felületétől.

Ráhelyezte a kis gyermeknek vállára, feje tetejére, és oh esodák esodája! annak egyetlen hajszála sem égett el, sőt areza bizonyos jónak érzését mutatá.

Ezután szerepet cseréltek. A kis gyermek vette el a fújtatót és üveget, Agil fakir meg nyugodtan emelte két kezébe az izzó kardot.

Föltette lapjával homlokára, majd leereszté szemei elébe s egyideig ott tartva lecsuszattá orrán és ajakán át, nyakára, mellére egészen övöig, mintha bizony az meleg sem volna.

Eközben a kis fiu lehuzta saruit és midőn Agil fakir elébe tartotta a kardot, terpesz állásban fölállott rája. Így emelte föl a fakir magasba. Később a gyermek leült, majd végig feküdt a kardon s még trikó-szerű ruhája sem fogott tüzet. Bizonyára asbest szövet volt mindkettejükön.

Ezzel aztán vége is leve a műsor-nak. S miután az idő is meglehetősen előre haladt, kiürült a bódé, hogy következő napon megint kezdetét vegye a titkos művészet s a tiz peny ára látványosság új közönségben kelte föl a csodálkozás moráját.

(Folytatása köv.)

vizsgáló bizottság tagjai, a tanoneziskola vezetője, a testületi elnök és jegyző.

34. §. Ha a kikötött tanító eltelével a tanonez még nem töltötte be életének 15 évét, ez esetben a tanoneznak felszabadítása, illetőleg segédde avatása a jelzett életkor betöltéséig elhalasztandó. Az ily tanonez a még hátralévő időig mint gyakoronok a különleges alsóbbrendű tanonezi teendők alul felmentendő ugyan és munkája megfelelő díjazásban is részesítendő, azonban a tanítómester házi fegyelme alatt és a tanoneziskola látogatására kötelezve marad.

35. §. Egyebekben az 1884. évi ipartörvény és egyéb törvényes intézkedések mérvadóak.

36. §. A tanviszonyra vonatkozó szóbeli megállapodások és eme szabályrendelettel ellenkező kikötések érvénytelenek.

37. §. Ezen szabályrendelet intézkedései úgy a sepsi-szentgyörgyi ipartestület összes tagjaira, mint ezek tanonezaira és a tanonezok szülőire vagy gyámjaira, nézve a tanviszony tekintetében kivétel nélkül kötelezők és irányadók: ugyanazért eme szabályrendelet nem tudásával senki se védekezhetik.

Ifj. Nagy Elek, Janesó István,
elnök. jegyző.

A gazdák érdekében

a földmivelés ügyi m. kir. miniszter ur következő rendeletét intézték a megyei gazdasági bizottsághoz:

A mai gazdasági viszonyok között sok esetben felmerül annak szükség, hogy a gazdaközönség a külföldi piaczi, közlekedési vagy egyéb gazdasági kérdésekben megbízható tájékoztatást szerezzen.

Ezen tájékozás legcélszerűbben a külföldön működő es. és kir. konzulátusoktól szerezhető be.

A külügyminiszter ur által intézkedések tettettek, illetőleg az e tekintetben fenálló utasítások kiegészítettek arra nézve, hogy a konzulátusok a gazdaközönség részéről tett megkereséseknek a legpontosabban elöget tegyenek.

Hogy pedig a konzulátusoknak a gazdaközönség érdekében tett információ szolgáltatás rendszeresebbá tétessék, a gazdaközönség részéről a konzulátusokhoz intézendő megkeresésekre nézve, a külügyminiszter ural egyetértőleg a következő eljárást állapítom meg.

A gazdák részéről a konzulátusokhoz intézett megkeresések a gazdasági egyesületek, illetve a mely vármegyében a mezőgazdasági bizottság már szervezve van, akár ezek, akár az egyesületek, azon vármegyékben pedig, hol gazdasági egyesület nincs a gazdasági bizottságok útján eszkelendő.

Az egyesület avagy a bizottság ügyvezető tisztviselője, illetve tagja, a továbbítás végett beérkezett megkereséseket köteles leendő megbírálni azon szempontból, hogy azok nem foglalnak-e magukban oly kérdéseket, melyekre az illető konzulátus által már válasz adatott, vagy olyanokat, a melyek tekintetében a konzulátusok megkeresésére szükség nincs, völgül olyanokat, a melyek természetüknél fogva e hivatalos válaszadás, illetve elintézésre nem alkalmasok.

Figyelem fordítandó arra is, hogy a megkeresések kellő világossággal vannak fogalmazva.

A továbbításra alkalmas megkeresések legfeljebb 24 óra alatt, egyszerű háttérrel az egyesület, vagy bizottság útján (pecséttel ellátva) megküldendők az illető konzulátusoknak.

Hasonló eljárás követendő, az egyesületek, illetve bizottságokhoz érkezett konzuli intézkedésekre nézve. Célszerű leendő a konzuli értesítések, ről jegyzőket vezetni, a közérdekeket pedig alkalmas módon közzétenni, hogy a nyújtott tájékozások az egyesület irattárában foljegyezve, s a gazdaközönség körében ismertette legyenek.

Az iránt, hogy a posta díjak az illető felek által, vagy pedig az egyesületek, illetve bizottságok ügyviteli költségeiből fedeztetesnek-e, az egyesületek, illetve bizottságok saját körükben határoznak.

Felhivom a bizottságot, hogy ezen leiratomat működése területén a gazdaközönség körében, megfelelő módon tegye közzé.

Kelt Budapeston, 1894. évi aug. hó 17-én.

Festetics s. k.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

XXXI.

Téns Szerkesztő ur!

Megszámlálhatatlan a száma annak a sok rosszféle nyavalyának, mely az ember testyt rongálja és pusztítja, s a hogy én sejttem következtetni, mindenféle betegségnak megvagyom a maga saját külön baczellusa s a temérdek doktor meg mindég azon fáradozik, hogy ezen baczellusokat kipusztítsa. A baczellus és doktor együtt osztán gondoskodnak, hogy az világon az emberek erőstől ne szaporodgyanak. A legveszedelmesebb betegség a korela. Az téns miniszter ur parancsolja, hogy a míg a korela tart mindenki tartson tisztaságot s öljen jól. Mán én esztet a regulát meg es tartom, kétszer veszek minden héten tisztát az jó bort sem kémélem az gyomromtól, met hát a borbaczellusok halálos ellenségei a korella baczellusoknak s oszténgad, ha az ember besső részi nem eszszekerülnek, addég nyakászák egymást, míg valamelyik fél a másikat legyőzi, azt hát jól poronesolja a miniszter ur a jó táplálkozást, met hát minél több borbaczellust veszünk magunkba, annál jobban megtudnak küzdeni azokkal az oesmány férgekkel.

Mostanság különben az tudósok erőst nagyra vadnak azzal, hogy kitanulták az köjök betegséget, a differitist kurálni, a mi ojanformán megyen, hogy egy lóba beotják a differitist baczellusát s asztán likat fúrnak a ló bőrén s a mi abból kifoly, azzal kurálják a beteg köjököt. Persze azok vaj meggyógyulnak, vaj meghalnak, de azét a beotított lóvrének nagy hire vagyon. Nohát én aszondom, hogy ebben az új találmányban semmi új sinesen, met hát én es farkasmarást a szőrivel szoktam gyógyítani, vagyis ha sokaska borbaczellust veszek be s azok nyugtalankodnak a besső részenben, még veszek hezza baczellust ebből a fajtából s meggyógyulok. Hát az kutymarást mi gyógyítja meg, ha nem a kutya szőre

megégetve. Azok a tudósok tehát tan ne agadjának, met Kárbahágóban mán rég tudgyuk, hogy minden nyavalyát saját magával kell kurálni. Példának okáért megtörtént az es, hogy egy falusi táncz alkalmatosságával Csin-talan Péter csem úgy tanálta Nyáguly Están csemét pofon rittyenteni, hogy az jobbik fültre úgy megsüketült, mint a fekete föld. Egy álló esztendeig se apró, se nagy szót nem hallott. Esztendőre asztán Pakucs József csem vágta osmég szájba szegény Nyáguly Están csemét s ottól asztán úgy megjött a hallása, hogy azótától még az bolha szuszogását es meghallja. Nem tom, hogy az poflénak vagyon-e baczellusa, de hogy az egyik kikirálta, a mit a másik ártott, az mán bizonyos. Ijon forma az az eset es, mely a főtisztelendő urral esztélt 10 esztendőkkel megesett. Akkoriban egy Zsuzsika nevezetű ügyibeváló nővére vót. Hogy s hogy nem történt, egy napon a szép Zsuzsika úgy elment, hogy vissza sem jött többet s e mán erőst elboslulta magát az mi jó papunk. Addég bosult, hogy betegje lett. Nem kellett neki sem étel, sem ital s az a gyönyörű kerek hasa úgy elapadt, hogy szomorúság vót nézni. Egy nap osztán megérkezett a parohiára a másik nővére, a mostani Pólika s az főtisztelendő ur mindnyá jobban lett. Étel, ital kezdett neki smakkolni s az testye es viszszanyerte az ő kerekességét. Hát ez az eset es aszt bizonyította, hogy az testvéri bánatot csak a testvér tudgya kikirálni.

Ezek a szép példák asztot bizonyították, hogy Kárbahágóban mindent előbb kitanálnak, mint másutt s talán a puskaport es itt tanálták ki.

En különben nem bánom az tudós feleserek mindent kitanálnak es, a mit mű mán tudunk, de asztat kérdem, hogy ha mindenféle nyavalyát kikirálnak, miből élünk meg mi s miből élnek meg ők?

Kárbahágó, 1894. okt. 22-én.

Maradtam a téns szerkesztő urnak tisztelőtel s becsülettel:
Jámor Están,
egyházi.

Ujdonságok.

— **Hymen.** Dobay Albert nagyszomkúti gyógyszerész, lapunk szerkesztőjének testvére, f. hó 21-én tartotta esküvőjét Szigeti Zsigmond mérnök bájos leányával, Szigeti Gizella kisasszonynyal.

— **Ártózi kut és szérum.** Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete mult hétfőn tartott gyűlésében két igen fontos közegészségi ügyben hozott határozatot. A belügyminiszter ugyanis loirt a vármegyéhez, közölve a földművelésügyi miniszter ur azon elhatározását, hogy ő hajlandó minden községben körülbelül 500 frtnyi költséggel kutakat furatni, melyekből a lakosság tisztá egészen ivó vizet nyerne, s hogy ez a községre nagyobb terhet ne rojjon, arra is hajlandó a miniszter ur, hogy e ezéla minden községnek kölcsönt is ad. Ezen miniszteri leiratot tárgyalta a képviselőtestület, egyhangulag kimondván, hogy két kut forrásához hozzájárul s a költségeket 100 frtos évi részletekben törleszteni fogja. Mi igen szépnek és helyesnek tartjuk a képviselőt elhatározását, mert sehol rosszabb ivó vizet nem isznak, mint Kézdi-Vásár-

helytt, hol a talaj legtöbb helyen teljesen inficiálva van, azonban az előre ki kell jelentenünk, hogy az az 500 frtos kut nem lesz ártózi kut — mint sokan vélik, — hanem jó mély kut, mely elég tiszta hideg vizet fog szolgáltatni. — A mai közgyűlés polgármester ur indítványa folytán 50 frtot szavazott meg gyógyszerum rendelése végett, mely a városi főorvos rendelkezésére fog bocsátatni, ki azt úgy védőoltásra, mint gyógykezelésre, belátása szerint, felhasználhatja. Mi azt hisszük, hogy a városi képviselőnek mindkét határozata oly fontos közegészségügyünkre, hogy ezért a közgyűlést a legteljesebb elismerés illeti meg.

— **Fillérestély.** Közönségünk kezd lassankint hozzámelegedni a rendes őszi fillérestélyekhez. A mult szombati fillérestélyen már elég szép számú közönség jelent meg s nagy élvezettel hallgatta végig a kitűnő programot, mely a következő számokból állt: 1. Énekelt az egyházi dalkör. 2. Felolvasott Kiss Jenő ur. 3. Szavalt Kovács Anna kisasszony. 4. Énekelt az egyházi dalkör. Az estély sikere Nagy Dénesné, Csizsár Imréné, Hegyesi Gizella, Szabó Teréz és Kovács Teréz urhölgyeket és Pásztoly Sándor, Török Sándor és Balogh János urakat, mint rendezőket dicséri.

— **Halálozás.** Imecsfalvi Imecs Ferencz f. hó 21-én, életének 82-ik évében Hosszufaluban meghalt. Az elhunyt, megyénk életében, annak érdekében nagy szerepet játszott. Érdemesnek tartjuk e változatos életpályából a következőket közölni: Az 1836-ik évben mint rektifikátor komisszárius kezdette meg pályáját, pár év múlva orbaizségi táblabíró, ottani altörvényszéki elnök és alkirálybíró volt. Az 1849. évben Hayte maga elé rendelve, kinevezte Háromszék főkirálybírójának s megparancsolta, hogy hívjon össze markálást. Az elhunyt a felsőbb parancsnak engedve, mivel ellenkező esetben fejével játszott volna, összehívta a megyei közgyűlést, de épen a gyűlés napján magyar csapatok érkeztek a megyébe s Hayte ur a gyűlés előtt felszedte sátorfáját s sietve hagyta el Seps-Szentgyörgyöt, s az egy napig tartó főispánságnak is vége lett. A 60-as években megkínálták törvényszéki elnökséggel, de hazafiságból nem fogadta el. Ezen időtől fogva sorsa mind rosszabbra fordult, nem tudott többé rangjának megfelelő állást nyerni s végül a kézdívásárhelyi kir. törvényszéknél, mint napdíjas tengette életét. Egész 80 éves koráig buzgón, szorgalommal dolgozott irodájában s ekkor elvesztve látását, leányához vonult Hosszufaluba, hol meghalt. Banno családja egy derék önfeláldozó családfőt s a háromszéki gentry egy tiszteletré méltó alakját veszítette el. Áldás és béke poraira!

— **Elbocsátott gyujogató.** Annak idejében nagy rémületet keltett Zágomban a gyakori tüzeset. Erős gyanu alatt elfogtak egy Zsidó Rózi nevű 14 éves leánykát, ki rövid valatás után csakugyan beismerte, hogy egy esürt felgyujtott. Törvényszéki vizsgálat rendén kint az is, hogy a gyermek gyujogató manában (püró mania) szenved s ezért a törvényszék a vizsgálatot megszüntette, s mint közveszélyes egyént átadta a kézdívásárhelyi rendőrségnek, hogy

az szállítsa községébe. A beteg gyermek és rendőrkapitány közötti követező párbeszéd történt: — Hát te gyújtottad fel a csürt? — Én instálom. — Tehát te szereted a nagy tüzet? — Szeretem. — Fogsz-e többet gyújtogatni? — Nem tom, istállom. — E szerint tehát a jó zágoniának nem nagy okuk van Zsidó Rózi visszatérten örövendeni.

— **Halálozás.** Nagy Károlina, néhai Pap András városi tanácsos özvegye, a „Stephanie” menháznak huzamosabb időn át alelnöke, a „Háromszékmegyei Erzsébet árvaház” választmányi tagja s általában humanus intézeteink egyik legelkeesebb támogatója, folyó hó 22-én reggeli 5 órakor, 76 éves korában, 18 évi özvegyesség után, végelgyengülés következtében elhunyt. Temetése 23-án délután ment végbe nagy részvét mellett.

— **Vad szerelmes.** Baróthi Ferenc kézdívásárhelyi cseléd illuminált állapotban összevezett szeretőjével, s vad dühben oldalba szurta... magát. Sebe nem épen veszélyes, de azért néhány napig őriznie kell a kórházat.

Szerkesztői üzenet.

Sz. L. Sz.-Régén. Mi a lapot pontosan küldjük. Az ottani postahivatalnál kell a bajnak lenni. Ha jövőre is fordul elő hasonló eset, kérjük egy levelező-lapon mindig értesíteni.

Hirdetések.

Sz. 1948—94.

tlkv.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy szüresei id. Donáth József végrehajtónak szüresei Szüres Teréz végrehajtást szenvedett elleni 357 frt 92 kr. tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék — a kovásznai kir. járásbírósa — területén lévő Szüres község határában fekvő a szüresei 760 számú tjkvben A + alatt foglalt 413 hrsz. szántóra 59 frt, 640 hrsz. szántóra 10 frt, 645 hrsz. szántóra 213 frt, 910 hrsz. szántóra 164 frt, 1240 hrsz. szántóra 181 frt, a szüresei 794 sz. tjkvben A + alatt foglalt 840 hrsz. szántóra 113 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi november hó 21-ik napján d. e. 9 órakor Szüres község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi 60. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű olismervényt átsegeltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Kovácsán, 1894. évi augusztus hó 19-ik napján.

Csia Béla,
kir. aljárásbíró.

(116)

Legbiztosabb övöszer a Kólera, hágy-máz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő-tözegszóró closették.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszékbe-rendezések, kórházak, lakatnyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

Magyar tözeg- és műtrágya-ipar részvénytársaság. Budapest, IV., Városház-tér 9. (Hárisbázár)

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindenmű tözeggyártmány nagy rak tára. Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

AZ ORSZ. KÖZÉCSZS. ÜGYTANÁCS ALTAL TÖBBSZÖRÖSEN AJÁNLVA

Sz. 4095—1894.

tlkv.

Árverési hird. kivonat.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Dálnoki Dávid Dénesné Péter Johanna hagyatéka, illetve örökös végrehajtónak odavaló Péter Gergely és Péter Zsigmondné végrehajtást szenvedő elleni 39 frt 85 kr. tőke követelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdí-vásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Dálnok községben fekvő s a dálnoki 675 sz. tjk. foglalt s végrehajtást szenvedők nevén felvett A + 1075. 1076. 1077. hrsz. 347 frt, 1253 hrsz. 48 frt, 1736. hrsz. 170 frt, 2136 hrsz. 25 frt, 2488. 2489 hrsz. 69 frt. 2889. 2890. 2891. 2892 hrsz. 109 frt, 4012 hrsz. 65 frt, 4622. 4623. 4625 hrsz. 143 frt, az 5379 hrsz. 8 frt, a 6305 hrsz. 1 frt, a 6964 hrsz. 61 frt, a 7509 hrsz. 74 frt, 7941 hrsz. 12 frt, a 8010 hrsz. 145 frt, a 1138 sz. tjkvben foglalt A + 5577. 5578 hrsz. 20 frt, ugy az 1621 sz. tjkvben foglalt 4007 hrsz. 40 frt, 6304 hrsz. 2 frt 15 kr becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. évben November hó 26-ik napján d. e. 9 órakor Dálnok község házában megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is, eladatni fognak.

Árverezni szándékozik a kisbirtokosok országos földhitelintézet kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű olismervényt átsegeltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1894. évi szept. hó 10-ik napján.

(117.)

Gaál István
kirend. egyes bír.

Kézdí-Vásárhelyt, Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája.

Sz: 6154—94.

Árverési hirdetmény.

Polyán községnek a II-od üzemosztályban Várpataka erdőrészen a Nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi-miniszeriumnak 43840/1—3 szám alatt kelt rendeletével engedélyezett fakihaszánálata vállata nyílt árverésen eladandó. Ezen árverés alá kerülő fatömeg: bükk, tölgy stb., lombfa, 43 hold sarj-erdő 30 éves koruak, holdanként fatömege 60'8. tm³ (köbméter.)

Kikiáltási ár 1307 frt 20 kr.

Árverezni szándékozik, még az árverés megkezdésekor 10% bánatpénzt kötelesek letenni.

A árverést ezennel folyó évi október hó 28-án délelőtt 11 órára a helyszínére tűzőm ki.

Kézdí-Vásárhelyt, 1894. október hó 14-én

Gábor Péter s. k.
főszolgabíró.

3—3

Hirdetmény.

Alolirt ezennel közhíré teszi, hogy gróf Mikes Arpád tulajdonát képező kézdípolyáni, bélafalvi, peselneki, osdolai és szentléleki fekvősegeket részletenként szabad kézből 1894. November 11-én reggeli 9 órától kezdve Polyán községében udvarbíró ifj. Opra János házában árverezés alá bocsátja, a részletes feltételek a vásárolni szándékozóknak az árverés napján tudomására hozatnak.

Gróf Mikes Kelemen.
2—3 (114).

Mária c'zelli Gyomor cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és átlólanosan ismeretes házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájsnál, a menyinyben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Emeltet bajknál a **Mária c'zelli gyomor cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utalással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerháza
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”

Kapható: **KOVÁCS FERENCZ** gyógyszerésznél.

BODOKI

MATILD-FORRÁS

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisztá égvényes vasas savanyuvíz.

Elsőrangú aczél-forrás!

A világforgalomban legfőbb, legolcsóbb és legégészségesebb — megfelelő szakértelemmel természetűen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuvíz.

Legfelségesebb borviz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknel és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegcsereléssel 4 krajczár.

Kapható:

Kézdí-Vásárhelyt **Kupán József** urnál főraktáron, továbbá minden ásványvíz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye)